

Sygn. akt: I (...) 420/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2017 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSR Mirosława Dykier - Ginter
Protokolant:	pracownik biurowy Karolina Ziółkowska

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2017 roku w Człuchowie

na rozprawie

sprawy

z powództwa P. M.

przeciwko S. C.

o odszkodowanie i zadośćuczynienie

oddala powództwo.

Sygn. akt I (...) 420/17

UZASADNIENIE

Powód P. M. w pozwie wniesionym w dniu 11 września 2015r. domagał się zasądzenia od pozwanego S. C. kwoty 250 zł tytułem odszkodowania i 1000 zł tytułem zadośćuczynienia. W uzasadnieniu roszczenia powód wskazywał, iż odbywając karę pozbawienia wolności w Z. C. w 2013 roku w paczce otrzymał grę P. S. 2, która została zarejestrowana na karcie magazynowej. Wyposażenie urządzenie stanowiło: pad, zasilacz, karta pamięci i okablowanie. Powód twierdził, iż ze względu na to, że zasilacz był niedozwolony w zakładzie karnym, postanowił sprzęt odesłać, mimo że uzyskał potrzebne zezwolenia. Karton zawierający grę został wyjęty z szafy w pokoju wychowawców pawilonu (...), przy czym w treści pozwu powód niewyraźnie określił numer Oddziału tego pawilonu (wątpliwości dotyczą oznaczenia I lub II). Powód wskazywał, że gdy otworzył karton w obecności funkcjonariusza służby więziennej okazało się, iż w środku były tylko książki. Powód podał, iż zgłosił ten fakt i poprosił o wyjaśnienie kto ukraść jego grę, lecz gra do tej pory nie odnalazła się. W tej sytuacji powód domaga się w niniejszej sprawie zwrotu pieniędzy za grę i zadośćuczynienia za nerwy i bałagan jaki panuje na terenie zakładu karnego. Powód wskazywał również, iż o zaginięciu gry poinformował policję, lecz otrzymał odpowiedź, że w sprawie tej powinien złożyć oskarżenie prywatne.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa wskazując, iż brak jest podstaw do przyjęcia że powód utracił swoje urządzenie i to w warunkach uzasadniających odpowiedzialność za to funkcjonariuszy zakładu karnego. Przede wszystkim pozwany odniósł się do wartości przedmiotu sporu podnosząc, iż powód określił wartość gry w sposób dowolny, nie korespondujący z wartością jego urządzeń ustalaną przy składaniu do magazynu. Pozwany powoływał się na sposób ustalania tej wartości przy wpisywaniu przedmiotów w karcie rzeczy własnych. Argumentował, że przy dokonywaniu adnotacji o wartości rzeczy skazany mógł wyrazić sprzeciw co do ustalonej wartości, a to

rodziłoby konieczność przeprowadzenia postępowania dotyczącego sprawdzenia wartości. W przypadku powoda wartość przekazywanego przez niego przedmiotu do magazynu określana w momencie ewidencjonowania nie była kwestionowana przez powoda, stąd ewentualne odszkodowanie mogłoby być rozważane jedynie co do wartości wynikających z wpisów w karcie rzeczy własnych. Pozwany wskazywał jednak przede wszystkim, że powód w sposób nieprecyzyjny określał czas zdarzenia. Pozwany przyznawał, że zgodnie z wpisem do karty rzeczy własnych powód w okresie przebywania w Zakładzie Karnym w C., tj. 17 listopada 2009 roku do 21 stycznia 2016 roku posiadał gry, które pobierał i zwracał do magazynu. Pozwany wskazał, iż powód nie określił precyzyjnie czasu zdarzenia podając jedynie, że miało to miejsce w 2013 roku. W tej sytuacji pozwany podniósł – z ostrożności procesowej – zarzut przedawnienia roszczenia. Argumentował bowiem, że powód pobierał grę w 2013 roku, ale również 2012 roku. Wskazywać to może – zdaniem pozwanego – na zaistnienie ewentualnych okoliczności przed upływem 3 lat od złożenia pozwu w niniejszej sprawie. Pozwany w zakresie wątpliwości co do czasu zdarzenia podnosił również, że ustalenia dotyczące zgłoszonej przez powoda na policji kradzieży dotyczyły okresu od 29 lipca 2015 roku do 7 sierpnia 2015 roku. Natomiast w postępowaniu prowadzonym przez Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w K. na podstawie skargi powoda, nie określono żadnych ram czasowych co oznacza, że w skargach powód nie podawał daty zdarzenia. Pozwany wskazywał też, że powód nie składał w ogóle w tej sprawie skarg do administracji Zakładu Karnego w C.. Pozwany wywodził więc, że ewentualne zaginięcie gry zaistniało w innych okolicznościach niż wskazuje powód, w szczególności powód mógł nielegalnie zbyć grę na terenie Zakładu Karnego, a zdarzenia takie miały miejsce na terenie Zakładu Karnego w C.. Pozwany wskazywał również na regulacje wewnętrzne w Zakładzie Karnym w C., z których wynika że funkcjonariusze Zakładu Karnego odpowiadają za zaginięcie przedmiot własnych skazanych jedynie w czasie, gdy pozostają one złożone w magazynie. Natomiast za rzeczy własne, przekazane do użytkowania na terenie Zakładu Karnego skazanemu, odpowiada sam skazany.

Sąd ustalił następujących stan faktyczny

Powód P. M. był osadzony w Zakładzie Karnym w C. w okresie od 17 listopada 2009 roku do 21 stycznia 2016 roku, przy czym w pawilonie (...) powód odbywał karę w Oddziale I w okresie od 11 września 2013 roku do 14 lutego 2014 roku, a w Oddziale II w okresach od 13 lipca 2012 roku do 20 lipca 2012 roku, od 14 lutego 2014 roku do 26 maja 2015 roku, od 9 czerwca 2015 roku do 22 lipca 2015 roku i od 10 grudnia 2015 roku do 29 grudnia 2015 roku.

(dowód: wydruk z historii rozmieszczenia k. 49)

W okresie pobytu powód posiadał wprowadzone do ewidencji – karty rzeczy własnych- urządzenie:

- grę TV S., czarna obudowa o numerach (...), którą pobrał z magazynu dnia 23 grudnia 2009 roku
- w dniu 20 kwietnia 2011 roku zdał do magazynu grę (...), czarną nie posiadającą numerów, pobrał ją do celi w dniu 15 czerwca 2011 roku,
- w dniu 13 lipca 2012 roku zdał do magazynu grę S. (...) w czarnej, ciemnej obudowie, z zasilaczem jej wartość określono na kwotę 20 zł - w dniu 10 października 2012 roku pobrał tę grę z magazynu w celu zdania na widzeniu,
- w dniu 5 czerwca 2013 roku zdał do magazynu grę (...) w czarnej obudowie z wejściem sieciowym o numerze (...), jej wartość określono na 50 zł - grę tę pobrał z magazynu w dniu 21 sierpnia 2013 roku w celu zdania na widzeniu,
- w dniu 11 września 2013 roku przekazał do magazynu grę (...) S., opisaną jako grubą, czarną, bez numerów seryjnych i nie posiadającą klapki z przodu jej wartość ustalona została na 15 zł - pobrał ją w dniu 8 listopada 2013 roku,
- w dniu 21 lutego 2014 roku, zdał do magazynu grę (...) S., grę opisano jako czarna, gruba, pomazana, nie posiadająca numerów seryjnych, bez klapki z przodu, wartość określono na 20 zł, - gra ta została przed powoda pobrana w dniu 29 lipca 2015 roku.

(dowód: kopia rejestru – karta rzeczy własnych k. 50-66)

Powód dwukrotnie wnioskował do Dyrektora Zakładu Karnego w C. o wydanie z magazynu gry (...) w celu jej oddania na widzeniu – po raz pierwszy we wniosku złożonym w dniu 10 października 2012 roku, a po raz drugi we wniosku złożonym w dniu 21 sierpnia 2013 roku.

(dowód: wnioski powoda k. 67-68)

Pismem z dnia 8 lipca 2015 roku powód zawiadomił Prokuraturę Rejonową w Słupsku o popełnieniu przestępstwa. Zawiadomienie dotyczyło kradzieży gry (...) 2 na szkodę pozwanego oraz bezpodstawnego posądzenia go o wymuszanie haracz na terenie szkoły w Zakładzie Karnym w C.. W zakresie kradzieży powód opisywał, iż otrzymał grę paczką od brata i gra ta pozostawała na Oddziale (...) I w kartonie. Po otwarciu kartonu – ponieważ chciał zwrócić ją na widzeniu - w obecności wychowawcy pawilonu (...) oraz funkcjonariuszy SW okazało się że gry nie było, ktoś ją ukradł. W treści zawiadomienia powód nie wskazywał innych okoliczności zdarzenia w szczególności daty.

(dowód : doniesienie o popełnianiu przestępstwa k. 70)

W związku ze złożonym zawiadomieniem Policja przeprowadziła czynności wyjaśniające - min. wezwano Dyrektora Zakładu Karnego do ustosunkowania się do zgłoszonych zarzutów. Dyrektora Zakładu Karnego przeprowadził postępowanie wyjaśniające, na jego podstawie - w zakresie zarzutów kradzieży - poinformował Komisariat Policji w Czarnej, iż powód posiadał w magazynie (...), którą pobrał w dniu 29 lipca 2015 rok. Jednocześnie Dyrektor powołał się na zarządzenie z dnia 26 czerwca 2015 roku w sprawie porządku wewnętrznego, zawierające zakaz handlu oraz przekazywania innym osadzony przedmiotów należących do osadzonych lub wydawanych przez administrację. Dyrektor wskazał, iż Zakład Karny nie ponosi odpowiedzialności za rzeczy w ten sposób utracone oraz rzeczy własne osadzonych posiadane w celi.

(dowód: pisma Komisariatu Policji w C. z 27.07.15r. k. 71, pismo dyrektora Zakładu Karnego w C. z 19.08.15r. notatka z 31.07.15r, notatka z 17.08.15r. k.72, wyjaśnienie. k.83)

Powód w 2016 roku skierował dwie skargi do Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w K. dotyczące min. zaboru gry – pierwsza z dnia 6 lipca 2016 roku, kolejna z dnia 1 września 2016 roku. W obu przypadkach Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w K. stwierdziła niezasadność skargi.

(pismo z dnia 25.08.16r. i pismo z dnia 14.09.16r., zarządzenie z 26.06.15r., k. 84, 85 i 92)

W 2013 roku funkcjonariusze pozwanego, min. Zastępca Kierownika D. Ochrony D. S., przeprowadzili postępowanie związane z negatywnymi zachwianiami skazanych. Postępowaniem objęto min. powoda. W toku podjętych czynności powód przyznał, że odsprzedawał sprzęt RTV, w tym gry innym skazanym.

(dowód: sprawdzanie k. 74-77 oraz zeznania świadka D. S. na rozprawie w dniu 9 listopada 2017 roku w okresie od 00: 28:40 do 00:36:49 – porównaj protokół k 169v)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo należało oddalić.

Powód opierał swoje roszczenie na stosunku zobowiązaniowym wywodzonym z zasad odpowiedzialności podmiotu za czyny niedozwolone jego funkcjonariuszy wykonujących powierzone obowiązki.

Dla zaistnienia odpowiedzialności z tytułu deliktów konieczne jest zawsze współistnienie trzech przesłanek: powstanie szkody – rozumianej jako uszczerbek w dobrach prawem chronionych osoby pokrzywdzonej – wystąpienie zdarzenia, z którym ustawa łączy obowiązek odszkodowawczy oznaczonego podmiotu oraz związek przyczynowy między owym zdarzeniem i szkodą. Zdarzenia, z którymi ustawa łączy obowiązek naprawienia szkody uregulowane są różnie, w zależności od tego czy dotyczą one czynów własnych, czynów cudzych, wyrządzenie szkody przez rzeczy czy działanie siły przyrody, przy czym zdarzenia te są jednoznaczne z przyczyną sprawczą szkody tylko w odniesieniu

do odpowiedzialności za wyrządzenie szkody czynem własnym, a przy odpowiedzialności za cudze czyny występuje sprawca bezpośredni oraz pośredni, który w razie zaistnienia określonych okoliczności odpowiada za skutki zaistnienia przyczyny sprawczej szkody.

W przypadku funkcjonariuszy państwowych, państwowych osób prawnych odrębną i samodzielną podstawę odpowiedzialności jednostek za szkody przez nich wyrządzone stanowią art. od 417 k.c. i następne. Wedle zasad w nich wyrażanych zdarzenia, które rodzą odpowiedzialność odszkodowawczą tych jednostek polegają przede wszystkim na bezprawnym zachowaniu ich funkcjonariusza przy wykonywaniu powierzonych mu obowiązków. Jeżeli przy tym między zdarzeniem a powstałą szkodą istnieje normalny związek przyczynowy, jednostka ta winna naprawić powstałą szkodę.

Podstawową przesłanką tej odpowiedzialności jest to, aby zachowanie funkcjonariuszy miało charakter bezprawny, rozumiany jako sprzeczność działania lub zaniechania z szeroko pojętym porządkiem prawnym, który obejmuje nie tylko przepisy prawa podmiotowego i zasady współżycia społecznego, lecz również ogólny obowiązek ostrożności jaką każdy w społeczeństwie powinien zachować, aby nie wyrządzić szkody. (porównaj orzeczenia Sądu Najwyższego z 21 października 1970 – OSP i KA z 1972 poz. 41, z 12 maja 1972 – OSN z 1973 poz. 28 oraz z 17 września 1975 – OSN 1976 poz. 85)

Bez znaczenia jest natomiast, który konkretnie funkcjonariusz działał w taki sposób – dla przyjęcia odpowiedzialności jednostki wystarczy wykazać, że zachowania takiego (działania lub zaniechania) dopuścił się członek określonego zespołu, albo szkoda powstała w związku z zaniedbaniem obowiązków przez funkcjonariuszy nadzorujących określone dziedziny działalności.

W niniejszej sprawie powód wskazywał na zachowanie funkcjonariuszy – w wyniku którego zaginęło w Zakładzie Karnym w C. jego mienie (gra) i z tego tytułu domagał się odszkodowania oraz z w związku z negatywnymi odczuciami, które wywołało to zdarzenie – również zadośćuczynienia.

W niniejszej sprawie powód wskazywał na konkretne zachowania funkcjonariuszy pozwanego które – zgodnie z jego twierdzeniami - uzasadnia zgłoszone roszczenie. Powód nie wykazał jednak takiego kwestionowanego zachowania funkcjonariuszy pozwanego Zakładu Karnego, a na nim właśnie - jako stronie wywodzącej z tej okoliczności skutki prawne - z mocy art. 6 k.c. w związku z art. 232 k.p.c. obowiązek ten spoczywał .

Powód wywodził, że w okresie odbywania kary pozbawienie wolności w Zakładzie Karnym w C. zaginęło jego mienie – urządzenie PlayStation 2, która przechowywane było w pokoju wychowawców pawilonu (...). Zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do ustalenia, iż zdarzenie takie w ogóle miało miejsce. Żaden zgłoszony przez powoda dowód okoliczności tej nie potwierdził.

Przede wszystkim zaznaczyć należy, że powód przedstawiając okoliczności zdarzenia opisał je w sposób ogólny, w szczególności nie precyzując ani czasu zdarzenia, ani osób w nim uczestniczących. Zauważyć należy bowiem niekonsekwencje w stanowisku powoda co do osób, w których obecności dokonał otwarcia kartonu, w którym miały znajdować się zamiast gry - książki. I tak: w treści pozwu wskazał ogólnie, iż karton otworzył „przy funkcjonariuszu” (pозew k.2), składając zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa opisał, iż odbyło się to przy wychowawcy pawilonu (...) oraz funkcjonariuszach SW (zawiadomienie k. 70), natomiast w piśmie 1 sierpnia 2018 roku (k. 125) powód stwierdził, że otwarcia dokonał w obecności oddziałowego pawilonu (...), a rozmowę w sprawie zaginięcia jego gry przeprowadził z nim D. S. - Kierownik D. Ochrony - w pokoju wychowawców.

W pozwie wniesionym w 2015 roku powód nie określił czasu zdarzenia. Z pism procesowych składanych w toku postępowania, w celu dookreślenia środków dowodowych, powód wskazywał – wynikający z dołączonego do odpowiedzi na pozew wydruku informacji dotyczącej rozmieszczenia skazanego – cały okres swojego osadzenia w pawilonie (...) - tj. od 6 września 2013 roku do 14 lutego 2014 roku. Tymczasem z wpisów w karcie rzeczy własnych prowadzonych w pozwanej jednostce wynika, iż od 2009 roku powód posiadał urządzenie – grę i urządzenie tego typu na przemian zdawał i pobierał z magazynu – przy czy z ostatniego wpisu wynika, że gra przyjęta została do magazynu

21 lutego 2014 roku, a następnie wydana powodowi w dniu 28 lipca 2015 roku. W sprawie powód wskazywał, iż w związku z tym zdarzeniem dokonał zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa. Z postanowienie o odmowie wszczęcia z dnia 21 sierpnia 2015 roku wynika, iż przedmiotem badania w oparciu o to zawiadomienie była kradzież gry na szkodę powoda, która popełniona miała być w zupełnie innym okresie – tj. okresie od 29 lipca 2015 roku do 7 sierpnia 2015 roku.

W celu wykazania wywodzonych okoliczności powód zawniósł o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadków.

Przesłuchany na wniosek powoda w charakterze świadka D. S. zaprzeczył, aby uczestniczył w zdarzeniu opisywanym przez powoda. Wskazał natomiast, iż w związku z zachowaniem powoda podejmował wielokrotnie czynności min. związane z prowadzonym postępowaniem w sprawie handlu sprzętem RTV w tym gier, stąd powód go zna. Świadek zeznał, iż w ramach tego postępowania powód przyznał się do handlu sprzętem z osobami uczestniczącymi w podkulturze.

W celu wykazania okoliczności wywodzonych w pozwie powód wniósł również o przesłuchanie w charakterze świadka J. P. – adwokata, który reprezentował powoda w postępowaniu karnym toczącym się w związku z zawiadomieniem przez powoda o popełnianiu przestępstwa. Przy przesłuchaniu w sprawie świadek pouczony został w trybie art. 261§2 k.p.c. Świadek przyznał, iż reprezentował powoda w sprawie karnej, nie pamiętał jednak żadnych szczegółów dotyczących postępowania i okoliczności nim objętych.

Powód zawniósł jeszcze o przesłuchanie wychowawcy, a następnie wszystkich wychowców pawilonu IC. Wniosek w tym zakresie został jednak przez sąd pominięty, albowiem powód wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 258 k.p.c. nie wskazał świadków w taki sposób, aby ich wezwania do sądu było możliwe. Zauważyć bowiem należy, że powód pomimo wielokrotnego wezwania nie doprecyzował tego wniosku w sposób umożliwiający zidentyfikowanie osoby, tak aby można było przeprowadzić wnioskowany dowód. Wniosek o przesłuchanie wychowawcy powód zgłosił w piśmie z dnia 1 sierpnia 2017 roku, w odpowiedzi na wezwania do doprecyzowania jeszcze ogólniej określonego wniosku, zgłoszonego w pozwie tj. o „przesłuchanie świadków”. Powód - na wezwanie sądu, aby określić w jakim okresie funkcjonariusz, o przesłuchanie którego wnosi pełnił funkcję wychowawcy pawilonu (...) - podał, iż wnosi o przesłuchanie wszystkich funkcjonariuszy, którzy w okresie od 6 września 2013 roku do 14 lutego 2014 roku (a więc w okresie, w którym zgodnie z wydrukiem z rozmieszczenia skazanych dołączonym do odpowiedzi na pozew powód odbywał karę w pawilonie (...)) pracowali w tym Oddziale. Oświadczenie to powód złożył po przedstawieniu przez Dyrektora Zakładu Karnego w C. w piśmie z dnia 25 października 2017 roku – na wezwania sądu do wskazania imienia i nazwiska wychowawcy pełniącego funkcję we wskazanym okresie - informacji, że z uwagi na długi okres wskazywany we wniosku i wielość osób pełniących tę funkcję w tym okresie utrudniona jest identyfikacja osoby, której dotyczy wniosek.

Zgodzić należy się ze stanowiskiem powoda, iż specyfika odbywania kary pozbawienia wolności, w tym w szczególności fakt, że skazanym nie są przekazywane informacje dotyczące imion i nazwisk funkcjonariuszy powoduje, iż skazany ma trudności dotyczące określenia imienia i nazwiska świadka. Nie oznacza to jednak, że w takiej sytuacji wnioskujący o przeprowadzenie dowodu jest zwolniony z obowiązku dookreślenia - na ile jest to możliwe - osoby, która ma zostać przesłuchana w charakterze świadka, w taki sposób, aby ustalenie jej danych personalnych było możliwe i nie budziło wątpliwości. Skazany posiada informacje dotyczące numeru identyfikacyjnego funkcjonariusza, który go indywidualizuje (na co zresztą początkowo powoływał się powód w piśmie procesowym z dnia 27 września 2016 roku k. 38). Wystarczającym byłby również dokładne określenie daty zdarzenia. Tymczasem powód zaniechał jakiegokolwiek doprecyzowania informacji dotyczących wychowawcy, który miał zostać przesłuchany w charakterze świadka w związku z tym, że posiada informacje w rozpoznawanej sprawie. W szczególności nie jest takim doprecyzowaniem wniosku o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka, stanowiska że należy przesłuchać wszystkie osoby pełniące funkcję wychowawcy w okresie kiedy powód przebywał jako osadzony w pawilonie (...). Wobec powyższego, ponieważ powód kilkakrotnie wzywany był do doprecyzowania wniosku dowodowego o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania w charakterze świadka funkcjonariusza – wychowawcy i pouczany był o skutkach zaniechania

tj. pominięcia dowodu z przesłuchania świadka (wezwania z dnia 19.09.2016r. odebrane 26.09.2016r, wezwania z dnia 26.07.2017r. odebrane 27.07.2017r, wezwanie z dnia 28.09.2017r.doręczone 03.10.2017r., wezwanie z 30.10.2017r. doręczone 06.11.2017r.), sąd pominął ten wniosek, albowiem z uwagi na jego nieuzupełnienie w sposób umożliwiający wezwanie świadka na termin rozprawy, dowód nie mógł być przeprowadzony.

Z uwagi na powyższe, wobec nie ustalenie, aby powód utracił mienie w okolicznościach wywodzonych w pozwie, powództwo należało oddalić.